

Rita Mikelionytė, Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė

KALBOS ŽINGSNIAI

4

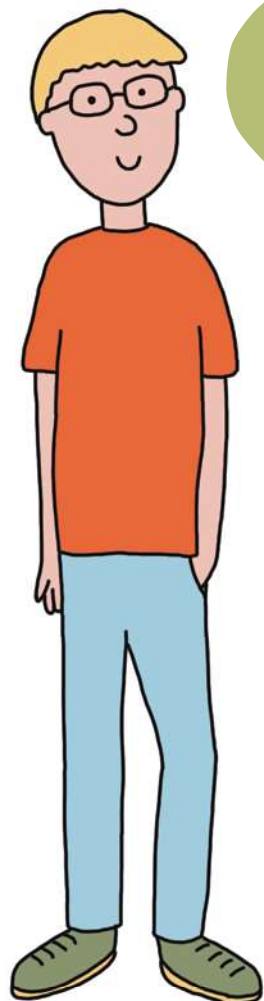
klausau

KALBU

rašau

kuriu

SKAITAU

TURINYS

PRATARMĖ	4
KOKS AŠ ESU IR KUO AŠ NORĖČIAU BŪTI	5
KUR GYVENO MANO PROTĖVIAI?	16
MŪSŲ KIEMAS	28
MANO AMERIKIETIŠKA IR LITUANISTINĖ MOKYKLOS	36
MANO KASDIENIS GYVENIMAS PO MOKYKLOS	45
MŪSŲ ŠEIMOS MĖGSTAMI PATIEKALAI	54
RŪPINUOSI SAVO SVEIKATA IR HIGIENA	63
LAISVALAIKIS SU KNYGA IR KOMPIUTERIU	72
SU ŠEIMA VAŽIUOJAME APSIPIRKTI	82
KELIONĖ Į LIETUVĄ	93
DOMIUOSI LIETUVOS GAMTA	102
VALSTYBINĖS ŠVENTĖS	110

PRATARMĖ

Mieli mokytojai,

prieš jūsų akis – nauja lietuvių kalbos mokymo priemonė *Kalbos žingsniai 4*, skirta IV klasės arba ketvirtųjų mokymo metų mokiniams. Priemonė sukurta pagal 2014 metais parengtą JAV Lietuvių bendruomenės Švietimo tarybos lietuvių kalbos pradinio ugdymo programą savaitgalinėms JAV mokykloms (toliau – *Programa*) ir atitinka jos siūlomą mokymo turinį bei ugdytinus mokinių gebėjimus. Patartina susipažinti su šia *Programa* prieš pradėdant naudotis mokymo priemone. *Kalbos žingsniai 4* tęsia mokymo priemonių seriją, pradėtą 2016 m.

Mokymo priemonę sudaro 12 komunikacinių temų, kiekvienoje jų – iki 18 įvairių pratimų, kurių turėtų užtekti 2–3 dienoms savaitgalinėse mokyklose. Pratimai išdėstyti taip, kad padėtų mokytojui siekti visokeriopų kalbos ugdymo tikslų bei ugdyti visų keturių kalbos vartojimo sričių (klausymo, kalbėjimo, skaitymo ir rašymo) gebėjimus.

Autorės sudarė du mokymo priemonės variantus: vienas mokytojui (su komentarais po kiekvienu pratimu), kitas – mokiniui (be komentarų). Patartina mokiniams dalinti tik jiems skirtą variantą, o mokytojui dirbti su jam skirta knyga.

Mokymo priemonė aprėpia *Programos* turinį, tačiau mokytojas priemonę turėtų naudoti atsižvelgdamas į savo pamokos tikslą ir konkrečios mokinių grupės poreikius: priemonėje esamus pratimus galima praleisti, išplėsti, keisti jų atlikimo eigą ir kt.

Kalbos žingsniai serija skirta išeivijos mokinių lietuvių kalbos gebėjimams ugdyti, o kultūros, istorijos ir geografijos mokymas turėtų būti vykdomas pagal atskirą programą.

Tikimės, kad mokymo priemonė palengvins lituanistinių mokyklų mokytojų darbą ir užtikrins mokymo proceso nuoseklumą.

Linkėdamos sėkmės – Rita Mikelionytė ir Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė

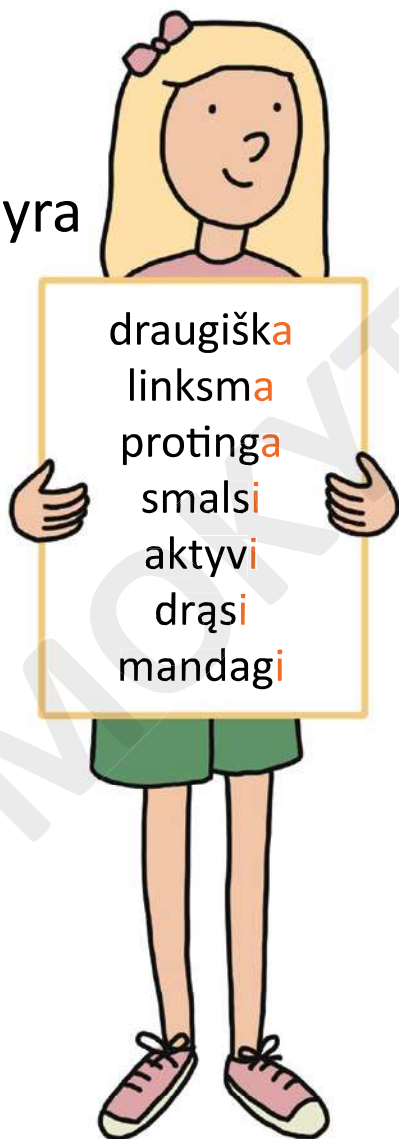
KOKS AŠ ESU IR KUO AŠ NORĖČIAU BŪTI?

1 tema

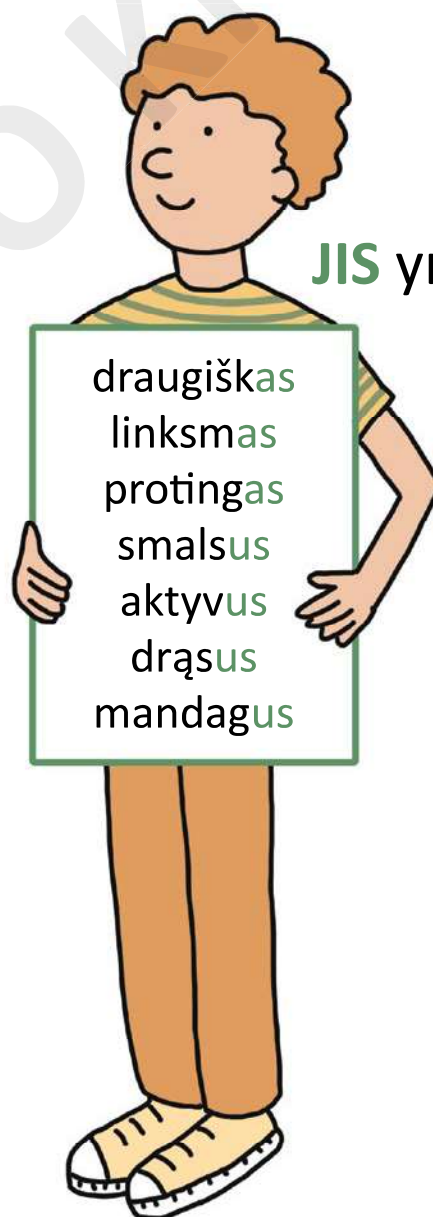
1. Perskaityk žodžius.

MOKYTOJUI: pirmiausia reikėtų garsiai perskaityti žodžius. Būtina atkreipti mokinių dėmesį į skirtingas galūnes. Galima paprašyti, kad mokiniai pasakytų daugiau pavyzdžių ar sugalvotų sakinių su pateiktais žodžiais.

Ji yra

Jis yra

6. Perskaityk tekstą. Iš sakinių iškrito kai kurie žodžiai. Įrašyk juos.

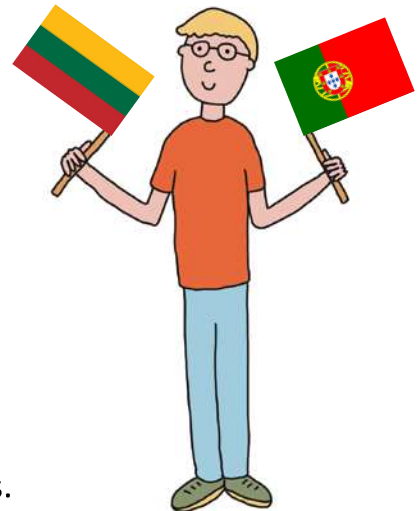
MOKYTOJUI: skaitymo pratimas, skirtas darbui klasėje. Pratimą galima varijuoti ir pasiūlyti skaityti poromis arba garsiai klasėje. Perskaičius tekstą reikėtų paprašyti, kad mokiniai įrašytų praleistus žodžius į sakinius, kurie pateikti po tekstu.

Aš esu Simonas Bernardo. Esu ketvirtos klasės mokinys. Mano šeima gyvena Kalifornijoje, tačiau giminių turiu visame pasaulyje!

Mano mama yra dailininkė ir dirba dailės mokytoja. Jos tėvai yra iš Lietuvos, o protėviai gyveno Žemaitijoje. Mano senelė Julija atvyko į Ameriką po karo ir apsigyveno Niujorke. Ji ilgai dirbo saldinių fabrike, bet vėliau tapo slaugytoja. Mano senelis Juozas, mamos tėtis, buvo statybininkas.

Kai mama buvo studentė, ji susipažino su mano tėčiu Fabio. Jo protėviai į Ameriką atvyko iš Portugalijos. Tačiau tėčio tėvai prieš dvidešimt metų grįžo gyventi į Portugaliją. Čia jie įkūrė savo ūkį ir dabar yra ūkininkai. Man patinka vasarą juos aplankyti Portugalijoje.

Mano tėtis vadovauja verslui. Jis gerai kalba angliškai, portugališkai ir bando išmolti lietuviškai. Jis sako, kad verslininkai turi mokėti daug kalbų! Norėčiau ir aš išmolti daugiau kalbų, nes užaugęs būsiu keliautojas.

1. Simonas mokosi ketvirtoje klasėje.
2. Jo šeima _____ Kalifornijoje.
3. Simono mama yra _____.
4. Protėviai _____ Žemaitijoje.
5. Senelė Julija _____ Niujorke.
6. Ji _____ saldinių fabrike.
7. Senelis Juozas _____ statybininkas.
8. Tėčio protėviai _____ iš Portugalijos.
9. Seneliai Portugalijoje yra _____.
10. Simono tėtis yra _____, o Simonas nori būti keliautojas.

7. Sugalvok pavadinimą perskaitytam tekstui. Paaiškink, kodėl pasirinkai tokį pavadinimą.

MOKYTOJUI: šis pratimas skirtas darbui klasėje. Patartina su mokiniais pakalbėti, apie ką šis tekstas, kaip jie mano, koks pavadinimas jam tiktų. Galima pasiūlyti iš kelių pavadinimų pasirinkti vieną labiausiai tinkantį. Jei įmanoma, mokiniai galėtų savo nuomonę argumentuoti. Pasirinktas pavadinimas turėtų būti užrašytas virš teksto, esančio 6 pratime.

2. Įrašyk praleistus žodžių junginius.

MOKYTOJUI: patartina, kad pirmiausia mokiniai pratimą atliktų savarankiškai, o tada paprašyti, kad garsiai perskaitytų tekstą.

PO MOKYKLOS

Kiekvienais metais lapkričio ketvirtą ketvirtadienį dauguma Amerikos šeimų mini Padėkos dieną. Šeimos nariai susirenka prie _____, kurio centre paprastai yra keptas kalakutas, kimštas skaniu įdaru. Be kalakuto, per šią šventę tradiciškai dar būna saldžių bulvių košė, kukurūzai, _____, o desertui – moliūgų pyragas.

Mano mama per Padėkos dieną visada _____, verda spanguolių uogienę, o tėtis pasirūpina pyragais. Jis iškepa ne tik moliūgų, bet ir _____, kurį mes visi labai mėgstame. Man patinka _____ – pati nulupu, išverdu bulves, moku net jas sugrūsti!

Kartais į svečius _____ pas mus atvažiuoja mamos sesuo su šeima. Jie visada atsiveža _____ ir rūkytos žuvies. Tikras skanumėlis!

gaminti bulvių košę

kepa kalakutą

lietuvišką šakotį

obuolių pyragą

~~Padėkos dieną~~

per Padėkos dieną

spanguolių uogienė

šventinio stalo

3. Sujunk žodžių junginius, kurie turi sutampančią žodžių dalį. Sutampančią žodžių dalį pabrauk.

MOKYTOJUI: kartojimo ir įtvirtinimo pratimas, kurį galima atlikti klasėje arba namuose. Reikėtų įsitikinti, kad mokiniai supranta visus žodžius.

šeimos šventė → šventinis stalas

tamsus šokoladas

lietuviškas šakotis

kepta mėsa

medžio šaka

moliūgų pyragaitis

oranžinis moliūgas

šokoladiniai ledai

mėsainis su sūriu

bulviniai blynai

šaldytuvas

žalias obuolys

obuolių pyragas

šaltibarščiai

saldžios bulvės

9. Perskaityk tekstą ir pažymėk teisingus atsakymus.

MOKYTOJUI: siūloma tekstą garsiai perskaityti klasėje. Būtina įsitikinti, kad mokiniai supranta kiekvieną sakinį, todėl galima paprašyti, kad perskaitytą sakinį išverstų į anglų kalbą. Perskaičius tekstą, būtina jį aptarti: ar patiko / nepatiko, kas patiko, ar jie kada lankėsi Kaziuko mugėje. Galima papasakoti apie Kaziuko mugę. Galiausiai leisti mokiniams savarankiškai pažymėti teisingus atsakymus.

SEKMADIENIS KAZIUKO MUGĖJE

Simonas kovo mėnesį atostogavo Lietuvoje. Ta proga jis su šeima apsilankė **Kaziuko mugėje**. Simonas net neįsivaizdavo, kiek ten visko galima pamatyti.

Vos tik pasiekęs mugę, Simonas ėmė tempti mamą į tą pusę, iš kurios sklido **spurgų** ir **riestainių** kvapas. Simono šeima labai mėgsta **lietuviškus saldumynus**, todėl negalėjo praeiti pro **pardavėją**, kuri siūlė **šakočio**, **skruzdėlyno** ir **šokoladinių grybukų**. Tėtis dar stabtelėjo prie **giros** gamintojų. Jis pasakojo, kad giros skonis primena vaikystę. Kaziuko mugėje visa šeima galėjo paragauti **lietuviškų patiekalų**: nuo cepelinų iki troškintų kopūstų su dešrelėmis.

Pats Simonas norėjo rasti ir paprašyti, kad tėvai nupirktų **lietuvišką žaidimą**. Jis atsimena, kad kažkada svečiuose pas giminaičius žaidė žaidimą, kuris vadinosi **LIETUVA**. Todėl Simonas tikėjosi, kad gal ras šį žaidimą mugėje. Jis galvojo, kad būtų šaunu atsinešti į lituanistinę mokyklą pažaisti su klasės draugais.

Mama negalėjo atitraukti akių nuo **gintarinių papuošalų**. Tad galiausiai išsirinko apyrankę. Mama labai džiaugėsi, kad apyrankę nusipirko tik už 30 eurų. Tėtis juokėsi, kad iš mamos gintarinių papuošalų netrukus galės įrengti gintaro kambarį. Mama močiutei dovanų nupirko **lininę staltiesę**.

Vieną akimirką Simonas pasimetė. Jis girdėjo mamą ir tėtį šnekant apie medinių daiktų pardavėjus, todėl berniukas ėmė ieškoti palapinių, kuriose parduojami **drožinėti stalo įrankiai**. Ir netrukus Simonas pastebėjo abu tėvus, kurie rinkosi medinius šaukštus.

Eidamas pro paskutines Kaziuko mugės palapines, Simonas buvo kiek nuliūdęs, nes taip ir nerado žaidimo. Tačiau staiga už nugaros išgirdo nerūpestingą **birbynės** melodiją. Atsigręžęs pamatė, kad už kelių žingsnių eina tėtis ir rankoje laiko birbynę. Simonas labai apsidžiaugė – kažkada panašią birbynę jam buvo padovanojęs senelis.

